

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π. & Δ. ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Δ' ΑΘΗΝΑΣ
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Καλαμακίου 97
Τ.Κ : 174 55, Άλιμος
Πληροφορίες: Ν. Στεφανόπουλος
Τηλ.-Data : 2109925518
FAX : 2109925518
e mail : mail@dipe-d-athin.att.sch.gr
dperivallontiki@gmail.com

Άλιμος, 4/11/2013
Αριθ. Πρωτ.:

ΠΡΟΣ:

1) Δ/ντές/ντριες των Δημοτικών Σχολείων και Προϊσταμένες Νηπιαγωγείων Δ/νσης Π.Ε. Δ' Αθήνας
2) Όλους τους εκπαιδευτικούς, Δημοσίων και Ιδιωτικών σχολείων, Π.Ε. Δ' Αθήνας

ΚΟΙΝ:

κ.κ. Σχολικούς Συμβούλους

ΘΕΜΑ: «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, όπως αυτή ορίζεται από τα σχετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης της UNESCO και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, απαιτεί επικαιροποίηση του περιεχομένου των σχετικών σχολικών δράσεων προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ατόμων, που αναπτύσσονται σε υγιή φυσικά και κοινωνικά περιβάλλοντα τα οποία ενδιαφέρονται να κατανοήσουν καλύτερα, αλλά και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την βελτίωσή τους (ενεργοί πολίτες).

Κατά τη σχολική χρονιά 2013-14 και για τον καλύτερο σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ισχύουν τα ακόλουθα:

1. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1.1. Σχεδιασμός

Η διαδικασία ανάπτυξης Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης έχει ως εξής: Με την έναρξη του σχολικού έτους ο Υπεύθυνος Π.Ε. ενημερώνει τους Διευθυντές και τους Συλλόγους Διδασκόντων των σχολικών μονάδων, για τις δυνατότητες ανάπτυξης και τη μεθοδολογία εφαρμογής προγραμμάτων Π.Ε..

Στη συνέχεια ο Διευθυντής, σε ειδική παιδαγωγική συνεδρίαση, ενημερώνει σχετικά τους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να αναλάβουν την υλοποίηση προγράμματος συγκροτούν εθελοντική μαθητική ομάδα, η οποία μπορεί να αποτελείται:

- . από το σύνολο των μαθητών ενός σχολικού τμήματος
- . από μαθητές του σχολείου σε συνεργασία με μαθητές άλλου σχολείου.

Όταν συγκροτηθεί η ομάδα, ο εκπαιδευτικός επιλέγει σε συνεργασία με τους μαθητές/τριες το θέμα του προγράμματος. Σε ό,τι αφορά την επεξεργασία των θεμάτων, υπενθυμίζουμε τις βασικές αρχές που εφαρμόζονται στα προγράμματα των Σχολικών Δραστηριοτήτων: η διεπιστημονική

θεώρηση, η βιωματική προσέγγιση, η ενθάρρυνση της μαθητικής πρωτοβουλίας, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου, η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και οι αρχές της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη.

Μετά την επιλογή του θέματος, ακολουθεί ο σχεδιασμός του προγράμματος που περιλαμβάνει τον τίτλο, τα υποθέματα, τους στόχους, το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις ενδεχόμενες συνεργασίες, τα πεδία σύνδεσης με τα αναλυτικά προγράμματα, το ημερολόγιο προγραμματισμού δραστηριοτήτων και τα ονοματεπώνυμα των εκπαιδευτικών. Στη συνέχεια, συμπληρώνεται με τις πληροφορίες αυτές «Σχέδιο υποβολής προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης», υπόδειγμα του οποίου επισυνάπτεται.

1.2. Έγκριση

Τα συμπληρωμένα σχέδια εγκρίνονται από τον Διευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας ή των σχολικών μονάδων, σε περίπτωση συνεργασίας σχολείων, και στη συνέχεια υποβάλλονται στον Υπεύθυνο Π.Ε. των οικείων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, προκειμένου οι τελευταίοι να εισηγηθούν την έγκρισή τους στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων συμμετέχουν σύμφωνα με τις Υ.Α.: 1) Γ2/4867/28-8-1992, (ΦΕΚ 629 τ. Β/23-10-1992 και 2) Γ1/377/865, (ΦΕΚ 577/23-9-1992) οι Υπεύθυνοι/νες Σχολικών Δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα στις Διευθύνσεις Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης Α΄ Αθήνας, Β΄ Αθήνας, Γ΄ Αθήνας, Δ΄ Αθήνας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά, Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Δυτικής Θεσσαλονίκης και Αχαΐας οι Υπεύθυνοι/νες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ) Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ) και σε όλες τις άλλες Διευθύνσεις Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης οι Υπεύθυνοι/ες Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΣΔ).

Ο Υπ. Π.Ε. οφείλει να παρακολουθεί την ομαλή και με ενεργό παρουσία των συμμετεχόντων εξέλιξη των προγραμμάτων, να υποστηρίζει και να αξιολογεί τα υλοποιούμενα προγράμματα ευθύνης του και μετά από σχετική έγκριση από την αρμόδια Διεύθυνση (ΣΕΠΕΔ) του Υ.ΠΑΙ.Θ., να οργανώνει επιμορφωτικές συναντήσεις, σεμινάρια, ημερίδες, καθώς και να επιμορφώνει κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικούς, που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων. Για όλα τα προαναφερόμενα μπορεί να συνεργάζεται με τμήματα Πανεπιστημίων, Σχολικούς Συμβούλους, ΚΠΕ (προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης), ΟΤΑ, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Αρχαία, μη κυβερνητικούς φορείς, ειδικούς επιστήμονες, επαγγελματίες κ.α. ανάλογα με τις θεματικές των προγραμμάτων.

Οι Υπεύθυνοι/νες και ο/η Διευθυντής/ντρια της σχολικής μονάδας ελέγχουν την υλοποίηση των εγκεκριμένων προγραμμάτων.

Προτείνεται, όταν αυτό είναι εφικτό, η αρχική ενημέρωση - επίσκεψη στα σχολεία να γίνεται από κοινού, από τους Υπευθύνους όλων των Σχολικών Δραστηριοτήτων. Οι Διευθυντές/ντριες των σχολείων παρακαλούνται να διευκολύνουν τους Υπευθύνους, διαθέτοντας ικανό χρόνο, χωρίς να διαταράσσεται το πρόγραμμα του σχολείου. Διευκρινίζεται ότι οι όμιλοι των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων δεν υποβάλλονται για έγκριση ως προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων.

2. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2. 1. Δράσεις Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Προγράμματα Π.Ε. δέμηνης έως εξάμηνης διάρκειας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Προγράμματα μονοήμερα έως τριήμερα Περιβαλλοντικής Αγωγής, που υλοποιούνται στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Δ.Β.Μ. (ΚΠΕ) της χώρας

Θεματικά Δίκτυα Π.Ε. (τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και διεθνή)

Πρόγραμμα Π.Ε καθώς και λειτουργία Θεματικών Δικτύων μπορούν να υλοποιηθούν και στο πλαίσιο εγκεκριμένης συνεργασίας του Υ.ΠΑΙ.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, φορείς νομαρχιακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι., ερευνητικά κέντρα κ.λπ., οι οποίοι μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίζουν το έργο των εκπαιδευτικών και των σχολείων

2. 2. Μορφή Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Υπενθυμίζουμε ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα – σχολική δραστηριότητα διαφοροποιείται από τη συμβατική διδασκαλία, αφού δεν αναφέρεται σε εύρος γνωστικού κλάδου. Το πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων δεν αποτελεί τυπικό μάθημα και διακρίνεται ως προς τον θεματικό - περιορισμένο χαρακτήρα του γνωστικού αντικείμενου, ως προς την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας και ως προς τη δομή, καθότι περιλαμβάνει μελέτη πεδίου και εργαστήρια θεματικών δραστηριοτήτων.

Τα εργαστήρια θεματικών δραστηριοτήτων και οι μελέτες πεδίου αποτελούν οργανωμένες μαθησιακές διαδικασίες των προγραμμάτων και όχι ψυχαγωγικά διαλείμματα ή απλούς περιπάτους, οι οποίες με βιωματική παιδαγωγική προσέγγιση κεφαλαιοποιούν τους βασικούς άξονες – στόχους του κάθε προγράμματος.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν θεωρούνται ως αυτοτελή προγράμματα Περιβαλλοντικής Αγωγής οι τριήμερες περιβαλλοντικές εκδρομές, οι επισκέψεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, οι ημέρες τοπικών δράσεων, όπως καθαρισμός παραλιών, δενδροφυτεύσεις, ημέρα αιμοδοσίας, συμμετοχή σε εκδηλώσεις φορέων κ.λπ. Όλες αυτές οι χρήσιμες δραστηριότητες μπορούν να εγκρίνονται, μόνο αν αποτελούν μικρό τμήμα ενός κανονικού πολύμηνου παιδαγωγικού προγράμματος.

2. 3. Η Υποστήριξη των Προγραμμάτων Π.Ε.

Το Υ.ΠΑΙ.Θ. στηρίζει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο μέσω των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων/Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στις Δ/νσεις Εκπαίδευσης και με τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ).

Οι Υπεύθυνοι Π.Ε. παρακολουθούν και υποστηρίζουν τα αντίστοιχα προγράμματα των σχολικών μονάδων της Δ/νσής τους:

-ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Δ/ντές σχολικών μονάδων για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους σε αυτά

-λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές: επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες και οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών, με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα βιβλιογραφίας, μεθοδολογίας, αλλά και για την μετάδοση / διάχυση των πληροφοριών και

γνώσεων από τα κάθε είδους επιμορφωτικά σεμινάρια και συναντήσεις στα οποία συμμετέχουν οι ίδιοι

-βοηθούν τους εκπαιδευτικούς στον σχεδιασμό του προγράμματος, ενθαρρύνοντας καινοτόμες προσεγγίσεις

-ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για επιστημονικές συναντήσεις, σεμινάρια, ημερίδες κ.ά. των τομέων ευθύνης τους

-συντονίζουν δράσεις παρουσίασης - προβολής των προγραμμάτων των σχολείων της Δ/σης στο τέλος της σχολικής χρονιάς

-ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τις δυνατότητες συνεργασιών με τα Κ.Π.Ε. της περιφερειακής Δ/σης στην οποία ανήκουν, όπως και για τις δυνατότητες παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε άλλα Κ.Π.Ε.

-ενημερώνουν για τα θεματικά σχολικά δίκτυα και τη δυνατότητα συμμετοχής σε αυτά

-οργανώνουν σεμινάρια – ημερίδες και επιμορφώνουν τους εκπαιδευτικούς, με την έγκριση του Τμήματος Β' ΑΥ & ΠΑ της Διεύθυνσης ΣΕΠΕΔ του Υ.ΠΑΙ.Θ.

-οργανώνουν το πρόγραμμα επισκέψεων τους σε όλα τα σχολεία ευθύνης τους και παρακολουθούν την πορεία υλοποίησης των προγραμμάτων τους

2.4 ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αειφόρο Σχολείο - Αυλή σχολείου

Οι πηγές ενέργειας στο σχολείο και η συμπεριφορά της σχολικής κοινότητας για εξοικονόμηση ενέργειας .Πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση της ποιότητας των σχέσεων των μελών της σχολικής κοινότητας και του περιβάλλοντος στο σχολείο. Η σήμανση για την καθαριότητα. Η φροντίδα και η ευθύνη για την αυλή και την αίθουσα, ...Οραματίζομαι το σχολείο του μέλλοντος... κ.α.

Αειφόρος κατοικία

Σχεδιασμός κτηρίων, οικισμών, πόλεων μέσα στη φέρουσα ικανότητα του πλανήτη, Βιοκλιματική αρχιτεκτονική, Ασφάλεια & επικινδυνότητα υλικών π.χ. επίπλων, ελαιοχρωμάτων, κλπ.

Ενεργειακό ζήτημα -Οικολογικό / Ενεργειακό αποτύπωμα στο σχολείο και στο σπίτι Οι καθημερινές μας μετακινήσεις, Οι μεταφορές, Οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας για θέρμανση-ψύξη, Τι ξοδεύουμε για ενέργεια , κλπ.

Τοπικό Περιβάλλον : το σπίτι, το σχολείο , η κοινότητα

Γνωριμία με το τοπικό οικοσύστημα, Η διαχείριση απορριμμάτων στη πόλη που ζω, Η προσωπική και συλλογική ευθύνη της διατήρησης του πράσινου στο άμεσο περιβάλλον, Οι δραστηριότητες και καθημερινές συνήθειες που επηρεάζουν την φέρουσα ικανότητα σε άλση, δάση, παραλίες, κλπ.

Ελεύθεροι χώροι: Αξιοποίηση – Διαμόρφωση - Προστασία

Παιδικές Χαρές - Χώροι άθλησης – ψυχαγωγίας, Καταλληλότητα των χώρων ως προς την καθαριότητα, τα υλικά, την φροντίδα, την εθελοντική προσφορά στον έλεγχο και τη διατήρησή τους, Υιοθετώ και προστατεύω ένα άλσος, μία παραλία του τόπου μου.

Διατήρηση και προστασία αστικού και περιαστικού πρασίνου

Αλλαγή χρήσεων γης (Αστυφιλία και ανεργία, Οικολογική επιβάρυνση, Η σημασία του κτηματολογίου στην διαχείριση των χρήσεων γης).

Βιοτεχνολογικές Εφαρμογές και Περιβάλλον

Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί (ΓΤΟ) : Παραγωγή τροφής από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (Υβρίδια, Άγριες ποικιλίες φυτών, Γενετικά τροποποιημένα φυτά, Επιπτώσεις των ΓΤΟ στο περιβάλλον, την υγεία, την οικονομία, την κοινωνία), Παραδοσιακές τοπικές καλλιέργειες και η σχέση τους με την τοπική οικονομία και το περιβάλλον.

Διαχείριση Φυσικών Πόρων

Εντατικές μορφές εκμετάλλευσης φυσικών πόρων

Δάση, Αποδάσωση, διάβρωση εδαφών -Υδάτινοι Πόροι -Γεωργία, Κτηνοτροφία, Υπερεκμετάλλευση – η σχέση οικονομίας και προστασίας του τοπικού περιβάλλοντος, Ανάδειξη τοπικών παραδειγματικών χρήσεων γης οικονομικής κλίμακας με σεβασμό στα περιβάλλον

Η έννοια της Διατήρησης του Φυσικού Περιβάλλοντος

Οικοσυστήματα : Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών οικοσυστημάτων

Βιοποικιλότητα: Απειλούμενα είδη – προστατευόμενες περιοχές

Η έννοια της Υποβάθμισης του Περιβάλλοντος

Ατμόσφαιρα - Ρύπανση του αέρα φαινόμενο θερμοκηπίου, Τρύπα όζοντος

Ρύπανση υδάτων -Ρύπανση εδαφών -Ραδιενεργός ρύπανση

Απόβλητα και Διαχείριση των απορριμμάτων

Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι -Κλιματικές Αλλαγές- Φυσικές καταστροφές και ανθρώπινη παρέμβαση- Περιβάλλον και πόλεμος

Χώρος, Οργάνωση και Χρήση

Αστικά περιβάλλοντα: Αστική ανάπτυξη, χρήσεις, αστικό και περιαστικό πράσινο, Οδικά δίκτυα, Ηχητική ρύπανση, Περιβάλλον σχολικών και εσωτερικών χώρων Οικιστική ανάπτυξη, Δημόσιος χώρος και περιβάλλον

Φυσικό Περιβάλλον, Σχεδιασμός του διαθέσιμου χώρου, Αγροτική ανάπτυξη, Τουρισμός, Εναλλακτικός και οικολογικός τουρισμός, Υιοθεσίες περιοχών

Περιβάλλον και Μνημεία, Αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι

Τοπία και κατοίκηση, Υποβάθμιση του τοπίου Γεωλογικά μνημεία και μνημεία της φύσης

Ανθρωπογενές Περιβάλλον – Παράμετροι & Υποβάθμιση

Περιβάλλον και Επικοινωνία: Μονοπάτια- φυσικές διαδρομές, Μεταφορές, συγκοινωνίες

Περιβάλλον και Ιστορία: Τοπική ιστορία, Ιστορία μετακινήσεων, Φυσική ιστορία, Ιστορία πόλεων και αγροτικών εγκαταστάσεων, Φυσικά Στοιχεία: Μυθολογία, Λαογραφία

Το Περιβάλλον ως πηγή έμπνευσης και πεδίο διαλόγου: Περιβάλλον και Τέχνη

Το περιβάλλον ως έκθεμα: Μουσεία φυσικών επιστημών και τεχνολογίας, φυσικής ιστορίας, Συλλογές εκθέματα, Περιβαλλοντικά στοιχεία σε συλλογές, Μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις μουσειακών οργανισμών

Το περιβάλλον ως αφήγηση: Η φύση και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στη λογοτεχνία

Περιβάλλον, Αντιλήψεις και Ιδέες:

ο Φύση και Θρησκεία

ο Περιβαλλοντική Ηθική

ο Δημοκρατία, Περιβαλλοντικές δράσεις και περιβαλλοντική συνείδηση

ο Καταναλωτισμός και Περιβάλλον

Το Περιβάλλον ως πεδίο συνάντησης των πολιτισμών – Διαπολιτισμικές Αναφορές -Ποιότητα Ζωής

Καταλληλότητα-επικινδυνότητα υλικών και κατασκευών

Ασφάλεια στο σχολείο και στο σπίτι σε σχέση με τα αντικείμενα

Υλικά φιλικά προς το περιβάλλον-Τρόποι προφύλαξης
Βιομηχανική ρύπανση –Γεωργική ρύπανση
Βαρέα μέταλλα - Εντομοκτόνα - Φυτοφάρμακα - Βιοσυσσώρευση
Ηλιακή ακτινοβολία. Ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες
Ηχορύπανση - Ένταση ήχου - Χάρτης θορύβου
Κρυμμένη ρύπανση: Άρρωστα κτίρια - Ρύπανση εσωτερικών χώρων: συστήματα καύσης, κάπνισμα, κατασκευαστικά υλικά, ραδιενεργό ραδόνιο, υλικά καθαριότητας
Ανθρώπινα Δικαιώματα – Δημοκρατία: Προβλήματα Φτώχειας, Αναλφαβητισμού, Δημοκρατικά δικαιώματα, δικαιώματα του πολίτη & του παιδιού, Κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών, Ισότητα φύλων, Ρατσισμός, Ξενοφοβία κ.ά.

2.5 Δαπάνες υλοποίησης

Για το τρέχον σχολικό έτος δεν προβλέπεται από τον κρατικό προϋπολογισμό κάλυψη δαπανών για υπερωρίες εκπαιδευτικών.

Διάρκεια και ωράριο υλοποίησης προγραμμάτων – συμμετοχή των Εκπαιδευτικών

Η διάρκεια ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μπορεί να είναι από 2 έως 6 μήνες για την Π/θμια Εκπ/ση.

Τα προγράμματα Π.Ε. στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση υλοποιούνται **εντός ωρολογίου προγράμματος :**

στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης
με διάχυση σε όλα τα μαθήματα
στο ολόημερο σχολείο
στα μαθήματα ειδικοτήτων

Στα ολοήμερα Δημοτικά σχολεία με το αναμορφωμένο διδακτικό ωράριο, στην ευέλικτη ζώνη αναφέρονται συγκεκριμένα θεματικά προγράμματα που εφαρμόζονται μία ώρα την εβδομάδα, ως εξής: Α' τάξη: Αγωγή Υγείας, Β' τάξη: Διατροφικές συνήθειες, Γ' τάξη: Κυκλοφοριακή Αγωγή, Δ' τάξη: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα αναλάβουν αυτά τα προγράμματα της Ευέλικτης Ζώνης μπορούν να τα υποβάλουν εκτός από το Σχολικό Σύμβουλο και στον αντίστοιχο Υπεύθυνο Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ώστε να ενημερώνονται για επιπρόσθετο υλικό και θεματικές επιμορφωτικές εκδηλώσεις. Κάθε μαθητής και εκπαιδευτικός της Π/θμιας Εκπ/σης μπορεί να συμμετέχει μέχρι και σε τρία (3) προγράμματα.

Οι Διευθυντές/ντριες των Σχολικών Μονάδων, οι Διευθύνσεις Π/θμιας – Δ/θμιας Εκπαίδευσης, καθώς επίσης και οι Υπεύθυνοι (ΠΕ, ΑΥ, ΠΘ, ΣΔ, ΚΕΣΥΠ) οφείλουν να διευκολύνουν και να υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι υλοποιούν προγράμματα, εξασφαλίζοντας κατά το δυνατόν τον κατάλληλο χώρο και τα απαραίτητα εργαλεία για τη διεξαγωγή του/των προγράμματος/των.

Ολοκλήρωση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων - Βεβαιώσεις Υλοποίησης Προγράμματος

Αμέσως μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων έκαστης σχολικής μονάδας, ο Διευθυντής της ενημερώνει εγγράφως τον Υπεύθυνο Π.Ε. για την ολοκλήρωση ή μη των προγραμμάτων του σχολείου σύμφωνα με το Σχέδιο Υποβολής Προγράμματος που είχε υποβληθεί στην αρχή του σχολικού έτους.

Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω ενημέρωση χορηγείται Βεβαίωση Υλοποίησης Προγράμματος με τις υπογραφές του Διευθυντή Εκπ/σης και του Υπευθύνου Π.Ε.. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς για όλες τις Σχολικές Δραστηριότητες ορίζεται ημέρα/ημέρες παρουσίασης- προβολής των προγραμμάτων (γιορτές μαθητικής δημιουργίας) σε τοπικό επίπεδο.

Συνεργασίες με άλλους φορείς

Προγράμματα Π.Ε. μπορούν να υλοποιηθούν, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις και διαδικασίες, στο πλαίσιο οποιουδήποτε προγράμματος εγκεκριμένης συνεργασίας του Υ.ΠΑΙ.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, ΑΕΙ, ΤΕΙ κ.ά. (βλ. και Γ7/47587/16-5-2003), καθώς επίσης και στο πλαίσιο υλοποίησης πρότυπων προγραμμάτων ή διεθνών συνεργασιών. Για οποιαδήποτε συνεργασία με φορείς ή φυσικά πρόσωπα μέσα στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, θα πρέπει να υπάρχει:

- έγκριση του φορέα από τη Δ/νση ΣΕΠΕΔ (οι εγκρίσεις ισχύουν για ένα σχολικό έτος),
- η σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή της σχολικής μονάδας.

Προθεσμία υποβολής Προγραμμάτων

Τα σχέδια προγραμμάτων πρέπει να υποβληθούν μέχρι την Παρασκευή **29 Νοεμβρίου 2013**, στην τοπική Διεύθυνση Εκπαίδευσης. Οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες έγκρισης των υποβληθέντων σχεδίων προγραμμάτων μέχρι τις **06 Δεκεμβρίου 2013**.

Το πλαίσιο αναφοράς της Εκπαίδευσης για την Αειφορία και οι Σχολικές Δραστηριότητες

Θεματικό έτος 2013-14: Ενεργός Πολίτης

Τα κείμενα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της UNESCO για τις σύγχρονες κατευθύνσεις της εκπαίδευσης, αναφέρονται στον κρίσιμο ρόλο της στην διαμόρφωση της έννοιας και του περιεχομένου της Αειφόρου Ανάπτυξης (η διευρυμένη έννοια του περιβάλλοντος που πέρα από το αναντικατάστατο οικολογικό απόθεμα, σε μία συνολική θεώρηση οποιουδήποτε θέματος, περιλαμβάνει και το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό απόθεμα).

Σύμφωνα με την UNESCO, τα έτη 2005-2014 έχουν οριστεί ως η «Δεκαετία της εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη». Σύμφωνα και με τη 106553/Γ7/13-10-2006 «Το πλαίσιο Αναφοράς της εκπαίδευσης για τη Αειφορία και οι Σχολικές δραστηριότητες», το έτος 2013-14 είναι αφιερωμένο στην έννοια του Ενεργού Πολίτη. Η θεματολογία των σχετικών

προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων περιλαμβάνει την Αγωγή του Ενεργού Πολίτη, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Δημοκρατία.

Ειδικότερα:

-Ενεργός Πολίτης για το Περιβάλλον και την Αειφορία

-Ενεργός Πολίτης για την Υγεία

-Ενεργός Πολίτης για τον Πολιτισμό

-Τα δημοκρατικά δικαιώματα, τα δικαιώματα του πολίτη, την ιδιότητα του πολίτη

-Τα δικαιώματα του παιδιού, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα κοινωνικά δικαιώματα

-Τον κοινωνικό αποκλεισμό και την ισότητα ευκαιριών

-Προβλήματα φτώχειας, αναλφαβητισμού κ.ά.

-ισότητα φύλων

-τον ρατσισμό, την ξενοφοβία, την ετερότητα, την ανοχή

Ενδεικτικές ιστοσελίδες για θέματα βασικών αρχών και περιεχομένου της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη:

Η Διακήρυξη της Χιλιετίας : <http://www.unric.org/el/human-rights-greek> .

Ιστοσελίδα της UNESCO για την εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη www.unesco.org

Ο Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Νίκος Στεφανόπουλος

Ο Διευθυντής Π.Ε. Δ' Αθήνας

Ευστράτιος Χατζηδημητρίου